

Brüssel, 22.1.2014
COM(2014) 14 final

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Euroopa tööstuse taassünd

{SWD(2014) 14 final}

**KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA
MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE**

Euroopa tööstuse taassünd

1. SISSEJUHATUS

Euroopa Liit on toibumas oma ajaloo pikimast majanduslangusest. EL 28 SKP kasvas 2013. aasta kolmandas kvartalis 0,2 %. Ärikliima- ja usaldusnäitajate tõusule pööramine viitab, et struktuurireformid, makromajandusliku juhtimise paranemine ja finantssektoris võetud meetmed on suutnud Euroopa majandust stabiliseerida. EL on õigel teel, kuid majanduse elavdamine on jäänud tagasihoidlikuks: komisjon ennustab 2014. aastaks EL 28 SKP 1,4 % kasvu ja kaheks järgnevas aastaks umbes 11 % töötuse taset. Seepärast on **majanduskasvu ja konkurentsivõime edendamine majanduse elavdamise tempo hoidmiseks ja kiirendamiseks ning strateegia „Euroopa 2020” eesmärkide saavutamiseks tõusnud komisjoni ja ELi liikmesriikide peamiseks prioriteediks.**

Kriis on rõhutanud reaalmajanduse ja tugeva tööstuse olulisust. Tööstuse ja Euroopa ülejäänud majanduse vastasmõjud ulatuvad tootmisest kaugemale, hõlmates eelnevatel turgudel tooraineid ja energiavarustust ning järgnevatel turgudel äriteenuseid (nt logistika), tarbijatele osutatavaid teenuseid (nt püsikaupade müügijärgne teenindus) ja turismi. Tööstustegevus on integreeritud aina mitmekesisematesse ja keerukamatesse väärtusahelatesse, mis seovad kõigi majandussektorite ja riikide suurimaid korporatsioone ning väikseid ja keskmise suurusega ettevõtjaid.

Tööstustegevuse **majanduslik tähtsus** on palju suurem, kui viitab tootmise osa SKPs. Tööstusharu arvele jääb 80 % Euroopa ekspordist ja 80 % erasektori teadusuuringutest ja innovatsioonist. Peaaegu üks neljast, sageli kõrget kvalifikatsiooni nõudvast erasektori töökohast on tööstuses, iga täiendav töökoht tööstuses loob 0,5–2 töökohta muudes sektorites¹. **Komisjon on seisukohal, et tugev tööstusbaas on Euroopa majanduse taastumise ja konkurentsivõime jaoks äärmiselt oluline.**

Üldiselt on EL näidanud oma vastupidavust majanduskriisile. EL on jätkusuutlikkuselt esikohal maailmas ja teenib tööstustoodanguga kauplemiselt aastas 365 miljardit eurot kasumit (1 miljard eurot päevas),² mis luuakse põhiosas mõnes kõrg- ja kesktehnoloogia sektoris. Nende hulka kuuluvad auto-, masina- ja seadmete tööstus, farmaatsia-, keemia-, lennuki-, kosmose- ja loovtööstus ning muude sektorite, sh toiduainetetööstuse kallid kaubad.

¹ Rueda-Cantuche, José M.^a, Sousa, N.^b, Andreoni, V.^a ja Arto, I.^a. „Ühtne turg kui tööhõive kasvu vedaja tänu väliskaubandusele” (“The Single Market as an engine for employment growth through the external trade”), Teadusuuringute Ühiskeskus, IPTS, Sevilla, 2012. Selles teatises osutab tootmine NACE Rev. 2 jaole C ja osadele 10–33. Tööstus osutab laiemale tegevusele, sh ka maaalune ja -pealne kaevandamine ning energeetika.

² Eurostati kaubandusstatistikal põhinev hinnang. See näitaja hõlmab üksnes tööstustooteid ja seepärast mitte energia- ja toorainevooge, milles ELil on negatiivne kaubandusbilanss.

Kriisi pärand on sellegipoolest karm: aastast 2008 on tootmises kadunud 3,5 miljonit töökohta, tootmise osa SKPs vähenes eelmisel aastal 15,4 %lt 15,1 %le³ ja ELi tootlikkus langeb jätkuvalt võrreldes meie konkurentidega.

Kahes viimases komisjoni aruandes⁴ on nimetatud mitmeid majanduskasvu pärssivaid puudujääke. **Sisenõudlus** püsib nõrgana, mis muudab Euroopa ettevõtjate positsiooni koduturgudel halvemaks ja pärsib pärast kriisi ELi-sisest kaubandust. **Ärikeskkond** on paranenud üldiselt kogu ELis, kuid edusammud on ebaühtlased. Kohmakas haldus- ja regulatiivne keskkond, mõnede töjõuturgude jäikus ja nõrk integreeritus siseturul hoiavad jätkuvalt tagasi äriühingute, eelkõige VKEdes kasvupotentsiaali. **Teadusuuringutesse ja innovatsiooni tehtavate investeeringute tase on endiselt liiga madal**, mis hoiab tagasi meie tööstusbaasi hädavajalikkude ajakohastamist ja takistab ELi konkurentsivõime kasvu. **Energiahinnad** ELi ettevõtjate jaoks on kõrgemad kui enamikul juhtivatel konkurentidel⁵ ja neil on raskusi **põhiliste lähtematerjalide**, nagu toorainete, kvalifitseeritud tööjõu ja kapitali kättesaadavusega soodsatel tingimustel.

Arvestades eeltoodut, on komisjon järginud tervikliku tööstuspoliitika lähenemisviisi, mida on kirjeldatud 2010. ja 2012. aasta tööstuspoliitika teatistes,⁶ ning on esitanud Euroopa poolaasta raames liikmesriikidele soovitusel majanduskasvu suurendamiseks. Selle poliitilise lähenemisviisi **täielik rakendamine** Euroopa ja liikmesriikide tasandil on otsustava tähtsusega meie konkurentsivõime tagamiseks ja kasvupotentsiaali suurendamiseks tulevikus. Olemaks tulemuslikud, peavad poliitilised meetmed olema hästi koordineeritud ja ühtsed alates piirkondlikust tasandist kuni ELi tasandini.

Panusena Euroopa Ülemkogu tööstuspoliitilisse debatti **sätestatakse käesolevas teatistes komisjoni peamised tööstuspoliitilised prioriteedid**. Teatis põhineb iga-aastaselt majanduskasvu analüüsil, annab ülevaate juba võetud meetmetest ja esitab ettepanekuid mõnede uute meetmete võtmiseks nimetatud prioriteetide saavutamise kiirendamiseks. **See näitab, et tööstuspoliitika ja muud ELi poliitikavaldkonnad integreeruvad järk-järgult üha enam, nagu on kinnitatud 2010. aasta tööstuspoliitika teatistes, ja miks see ühtlustamisprotsess peab jätkuma. Ja mis kõige tähtsam, käesolevas teatistes rõhutatakse tööstuspoliitika täieliku ja tulemusliku rakendamise olulisust ELis ning püütakse seda hõlbustada.**

³ Tasub märkida, et kuigi mõnes riigis (Slovakkia, Leedu, Austria, Saksamaa ja Madalmaad) on tootmise osatähtsus SKPs pärast 2007. aastat suurenenud, on see ülejäänutes vähenenud.

⁴ Euroopa konkurentsivõime aruanne 2013 „Teadmistepõhise taasindustrialiseerimise suunas” – http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/competitiveness-analysis/european-competitiveness-report/files/eu-2013-eur-comp-rep_en.pdf ja „Liikmesriikide konkurentsivõime ja ELi tööstuspoliitika rakendamine” – http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/monitoring-member-states/files/scoreboard-2013_en.pdf.

⁵ Kasvab elektri ja gaasi hinnavahe väliskonkurentidega (v.a peamiselt Jaapan).

⁶ COM(2012) 582 final „Tugevam Euroopa tööstus majanduse kasvuks ja taastumiseks”, 10.10.2012, ja KOM(2010) 614 lõplik „Üleilmastumise ajastu terviklik tööstuspoliitika: Jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime keskele kohale”, 28.10.2010. Mitmed liikmesriigid, sh Prantsusmaa, Hispaania, Saksamaa ja Ühendkuningriik, on määratlenud tööstuspoliitika või -strateegia viimastel aastatel ka riiklikul ja piirkondlikul tasandil.

Selles konkurentsivõime suurendamiseks reformide rakendamise protsessis mängivad liikmesriigid väga suurt rolli. Selliste uute vahendite nagu majanduskasvu, töökohtade loomise ja konkurentsivõime partnerluste väljatöötamine võib aidata suurendada nende reformide rakendamise tulemuslikkust⁷.

2. ATRAKTIIVSE TERVIKLIKU JA ÜHTSE EUROOPA TURU LOOMINE ETTEVÕTJATELE JA TOOTMISELE

Siseturg on jätkuvalt ELi majandusedu keskpunkt. 1980ndate keskel muutis siseturg Euroopa majanduse väljavaateid ja pärast kriisi saab siseturg ELi majandust taas elustada, muutes ELi atraktiivsemaks kohaks kaupade ja teenuste tootmiseks.

Siseturg pakub ELi ettevõtjatele suurt koduturgu, hõlbustab tootlikkuse parandamist, vähendades sisendkulusid ja võimaldades tõhusaid äriprotsesse, ning suurendab innovatsiooni tasuvust. Kuid siseturul on ikka veel märkimisväärne kasvupotentsiaal ja siseturueeskirjade täiendav lihtsustamine võib majanduslikku tõhusust veelgi suurendada. Siseturu süvendamine võib kiirendada tehnoloogia arengut. ELi ettevõtjate tugevam kaasamine globaalsesse ja piirkondlikesse väärtusahelatesse on ülioluline tootlikkuse suurendamiseks. Hästi koostatud ja õigeaegsed Euroopa standardid kiirendavad uuenduste levikut ning ELi intellektuaalomandiõiguste valdkonna reformid stimuleerivad samuti loovust ja innovatsiooni. Kuid siseturu täieliku potentsiaali kasutamiseks on vaja taristuvõrgustike paremat integratsiooni, kaupu ja teenuseid reguleerivate eeskirjade paremat rakendamist ja lihtsustamist ning prognoositavat ja stabiilset õigusraamistikku koos tänapäevase ja tõhusa avaliku haldusega.

2.1. Võrgustike integreerimise lõpuleviimine: teabe-, energia- ja transpordivõrgud

Siseturg ei saa ilma integreeritud taristuta tõrgeteta töötada. II ühtse turu aktis pakuti välja neli meetet mere-, õhu- ja raudteetranspordi edendamiseks ning algatus kolmanda energiapaketi rakendamise ja jõustamise tõhustamiseks, et liberaliseerida ja integreerida Euroopa energiaturud. 2013. aasta alguses tegi komisjon neljanda raudteepaketi ettepaneku, et lihtsustada raudtee-ettevõtjate sisenemist ELi turule ja nende seal tegutsemist⁸. Meretranspordi vallas esitles komisjon 2013. aasta juunis plaane lihtsustada laevade suhtes kohaldatavaid tolliformaalsusi, vähendades bürokraatiat ja viivitusi sadamates ning muutes sektori konkurentsivõimelisemaks. Komisjon astub samme ka programmist „Ühtne Euroopa

⁷ See liikmesriikide vahel kokku lepitud lepinguline kord võiks toetada tööstuspoliitika nende asjakohaste aspektide rakendamist, mis peegeldavad majanduspoliitika prioriteete, mida on nimetatud Euroopa Ülemkogu liikmesriikide ja euroala majandusolukorra ühisanalüüsis, mis põhineb riigipõhistel soovitudel.

⁸ Pakett on suur samm toimiva ühtse Euroopa raudteepiirkonna loomiseks, kus standarditud rongid ja raudteekomponendid vahetaks järk-järgult välja suure kohandatud veeremivaliku ja ühtlustatakse raudteesõidukite heakskiitmise korda. Protsessi toetab ühisettevõtte Shift2Rail, ühendades avaliku ja erasektori vahendid, et kiirendada uute tehnoloogiate ja lahenduste väljatöötamist ja kasutuselevõtmist.

taevas” tulenevate kohustuste täitmiseks liikmesriikides⁹. **Praegu nende algatuste vastuvõtmine, täielik rakendamine ja/või jõustamine viibib.**

Energia siseturu areng nõuab nii õigusraamistiku täielikku rakendamist kõigi liikmesriikide poolt kui ka integreeritud **energiavõrgustikke**, mis peaks edendama konkurentsi siseturul ja vähendama Euroopa ettevõtjate energiakulusid. Euroopa energiataristu ajakohastamiseks on vaja märkimisväärsed investeeringuid, et ühendada „energiasaared”, võimaldamaks energia voolu kogu siseturul, et tagada ELi tööstusele suurem varustuskindlus ja madalamad hinnad¹⁰.

ELi taristud peavad vastama sotsiaalsetele nõuetele ja võimaldama tehnoloogilisi muutusi. ELi tööstuse peamine väljakutse konkurentsielise säilitamisel on **puhaste sõidukite ja veesõidukite** kasutuselevõtmine. Selline areng sõltub nii uue tehnoloogia pakkumisest kui ka tarbijatele vajaliku taristu paigaldamisest. Alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu käsitleva direktiivi ettepaneku¹¹ vastuvõtmine kohustab liikmesriike ehitama üles minimaalse alternatiivkütuste taristu, k.a ühistele tehnilistele kirjeldustele vastavad elektrisõidukite laadimisjaamad.

Komisjon kutsub nõukogu ja Euroopa Parlamenti üles võtma ettepaneku vastu 2014. aasta alguses.

Nagu on kinnitatud Euroopa Ülemkogu 2013. aasta oktoobri järeldustes, on digitaalsed tooted ja teenused Euroopa tööstuse ajakohastamiseks väga olulised. Toetamaks kommunikatsiooniteenuste arengut, tegi komisjon 2013. aasta septembris ettepaneku ambitsioonika ühtse telekommunikatsioonituru programmi kohta, mille eesmärk on edendada investeerimist ja võtta meetmeid regulatiivse killustatuse vähendamiseks ELis ning edendada konkurentsi lairibateenuste pakkumises.

Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate ühendamise energia- ja logistiliste võrgustikega loob peale taristu arengu uusi võimalusi ja väljakutseid tööstusele. Eesmärk on selliste digitaalsuutlike võrkude kasutuselevõtmine, millel on turvatase ja töökindlus, mis on nõutav ettevõtjate toetamiseks nende tegevuses. Nende muutuste mõju hakkab juba ilmnema ja pakub turuvõimalusi, eelkõige peamistele progressi võimaldavatele tehnoloogiatele. Arukate

⁹ Maanteevedude sektoris on turu edasiseks avanemiseks vaja turulepääsu sätteid paremini jõustada. Maanteevedude turva- ja tehnilisi eeskirju on juba ühtlustatud, luues võimaluse selle sektori võimalikuks liberaliseerimiseks ELi tasandil.

¹⁰ 14. oktoobril 2013 võttis komisjon vastu loetelu 248 olulisest energiataristu projektist, mille puhul oleks kooskõlas üleeuroopalise energiataristu (TEN-E) uute suunistega kasu kiirematest ja tõhusamatest lubade väljaandmise menetlustest ja paremast reguleerimisest. Peale selle leppisid nõukogu ja Euroopa Parlament 2013. aasta detsembris kokku asutada 33,2 miljardi euro suurune **Euroopa Ühendamise Rahastu**, et rahastada ja meelitada juurde investeeringuid Euroopa transpordi-, energia- ja digitaalvõrgustike täiustamiseks. Euroopa Ühendamise Rahastu aitab luua suure võimsusega ja keskkonnasäästlikke omavahel ühendatud võrgustikke kogu Euroopas. Euroopa Ühendamise Rahastu raames on eraldatud üleeuroopaliste energiataristute jaoks 2014.–2020. aastaks 5,85 miljardit eurot turu integreerimiseks ja tarbekindluse suurendamiseks ELi energiasüsteemis.

¹¹ COM(2013) 18 final „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv alternatiivkütuste infrastruktuuri kasutuselevõtu kohta”, 24.1.2013.

võrkude ülesehitamine nõuab ka asjakohast õigusraamistikku ning kohaste koostalitlusvõime standardite väljatöötamist. EL, liikmesriigid, piirkonnad ja tööstus mängivad rolli äriprotsesside digitaliseerimise edendamises ja digitaalarengu tegevuskava tööstusliku mõõtmise arendamises.

Kosmosetaristud ning asjaomased tööstus- ja teenusrakendused pakuvad võimalust suurendada tööstuse konkurentsivõimet ning luua majanduskasvu ja töökohti. ELil on selles valdkonnas oluline roll, sest kosmoseprojektide kulukuse tõttu on kasulikum ühendada liikmesriikide investeeringud ja kasutada neist tulenevaid võimalusi koos. Koostöös liikmesriikide ning asjaomaste organisatsioonide ja asutustega (nt Euroopa Kosmoseagentuur ja Globaalse Navigatsioonisatelliitide Süsteemi Euroopa Agentuur) viib komisjon järgmise mitmeaastase finantsplaneerimise raamistiku kestel lõpule oma suurprojektide Galileo ja Copernicus kosmosetaristute ehitamise. Komisjon teeb ettepanekuid kehtestada eeskirjad, millega luuakse tehnoloogilised ja regulatiivsed tingimused kõnealuste taristute kommertskasutuseks.

Prioriteetse küsimusena kutsub komisjon nõukogu ja parlamenti üles võtma pärast komisjoni tehtud ettepanekuid vastu ja rakendama eelnimetatud, ELi teabe-, energia-, transpordi- ja kommunikatsioonivõrkude ning kosmosega seotud meetmed ja õigusaktid.

Kõnealuste taristute kasutuselevõtmisega viivitamine pärsib meie tulevast konkurentsivõimet. Kuna praegune majanduskeskkond ei soosi pikaajalisi investeeringuid, kavatseb komisjon kasutada nende taristuprojektide hõlbustamiseks **projektivõlakirju**.

2.2. Avatud ja integreeritud kaupade ja teenuste siseturg

Komisjon andis I ja II ühtse turu aktiga uue hoo turu integreerimisele kogu ELis ning kutsub kaasseadusandjaid üles võtma vastu neis esitatud ettepanekud, eriti selliste algatuste kohta nagu turujärelevalve ja tooteohutuse pakett.

Komisjon jätkab sujuva kaubaturu aktiivset edendamist. Tööstuskaupade siseturu analüüs on näidanud, et tööstuskaupade siseturg täidab oma otstarvet¹². Tööstus on saanud selle arendamisest kasu ja ELi-sisene tööstuskaupadega kauplemine on aastatega kasvanud.

Keskkonnahoidlike toodete ühtse turu algatuses¹³ pakutakse välja meetmed nende kaupade vaba liikumist takistavatest probleemidest üle saamiseks. Kuid kui liikmesriigid ei astu järgnevaid samme praeguse raamistiku rakendamiseks, kannavad ettevõtjad asjatuid suuremaid kulusid ja kuluerinevused tõenäoliselt kasvavad. Komisjon kavatseb tagada

¹² Komisjoni teatis COM(2014)25 final, 22.1.2014 – „Tööstustoodete siseturu tulevik”.

¹³ Selles algatuses pakutakse välja ühised meetodid toodete ja korralduse keskkonnahoidlikkuse mõõtmiseks. Toodete kohta võrreldava ja usaldusväärse keskkonnateabe pakkumine hõlbustab nende kaupade turgude integreerimist kogu ELis.

ühtlustamise ning keskendub eelkõige kehtiva õigusraamistiku rakendamisele ja jõustamisele ning VKEde siseturul osalemise hõlbustamisele.

Teatistes „Tööstustoodete siseturu tulevik” esitatakse meetmed, mille abil saavutada integreeritud siseturg, mis põhineks olemasoleva õigusraamistiku ratsionaliseerimisel. Komisjon kaalub seadusandliku ettepaneku koostamist selle kohta, kuidas ühtlustada majanduslikke haldus- ja tsiviilkaristusi liidu ühtlustamisalaste õigusaktide täitmatajätmise eest, et tagada kõigi ettevõtjate võrdne kohtlemine kogu tööstuskaupade siseturul. Ettevõtlusvõrgustikku Enterprise Europe rakendatakse selleks, et tugevdada toetust VKEdele siseturul ja arendada edasi toetust rahastuse kättesaadavaks muutmisel, parandada VKEde energia- ja ressursitõhusust ning suurendada nende innovatsiooni haldamise suutlikkust.

Tööstus pakub nii kaupu kui ka teenuseid. Teenuste direktiivi täielik rakendamine on Euroopa tööstuse konkurentsivõime jaoks endiselt oluline. Kauba- ja teenusteturgede integratsiooni tasemete vahel puudub ilmselgelt tasakaal ja selleks, et tööstus suudaks end tulemuslikult ajakohastada, **tuleb teenuste siseturu toimimist veelgi parandada**¹⁴.

Saavutatud on palju, kuid liikmesriigid peavad siiski viima läbi reforme ja parandama mõnes valdkonnas siseturueeskirjade rakendamist. Komisjon kutsus juba oma 2012. aasta teatistes¹⁵ liikmesriike üles tegema täiendavaid jõupingutusi teenuste direktiivi rakendamiseks. Teenuste direktiivi täielik rakendamine parandaks märgatavalt siseturu sujuvat toimimist, eriti väikestes ja keskmise suurusega riikides ning tarbijate jaoks. Konkurentsivõime suurendamine tooks kaasa majanduse täiendava kogukasvu 2,6 % ulatuses ELi SKPst. Edusamme jälgitakse Euroopa poolaasta raames ja komisjon on algatanud liikmesriikidega dialoogi, et saavutada poliitilisel tasandil kokku lepitud eesmärgid.

Tööstuse konkurentsivõimele oleks kasu teenusteturu suuremast integreerimisest, eelkõige äriteenuste puhul, mille arvele jääb 12 % ELis loodavast lisaväärtusest. See on hea näide valdkonnast, kus tööstuse konkurentsivõime ühtlustamine võib aidata suurendada ELi majanduse üldist konkurentsivõimet. Äriteenuseid tuleks tööstuspoliitika strateegiate koostamisel ja rakendamisel nõuetekohaselt arvesse võtta. Pärast 2012. aasta tööstuspoliitika teatise avaldamist moodustas komisjon 2013. aasta alguses ettevõtlusteenuste kõrgetasemelise rühma. Komisjon uurib vajadust võtta täiendavaid meetmeid, kui nimetatud rühm avaldab 2014. aasta märtsis oma soovitusel.

Hiljuti uuendatud **Euroopa standardimissüsteemi** seiratakse, et hinnata, kas seda tuleks veelgi kohandada kiiresti muutuva keskkonnaga, et see saaks jätkuvalt kaasa aidata Euroopa strateegiliste eesmärkide saavutamisele, eelkõige tööstuspoliitika, teenuste, innovatsiooni ja tehnoloogia arengu valdkonnas.

¹⁴ Aruanne ühtse turu integreerimise kohta – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0785:FIN:ET:PDF>

¹⁵ Komisjoni teatis „Teenindussektori majanduskasvu edendamise partnerlus 2012-2015”, COM(2012) 261 final, 8.6.2012.

Peale selle on innovatsiooni ja arengu edendamiseks uutes tehnoloogiavaldkondades äärmiselt oluline tulemuslik standardite kehtestamine ja intellektuaalomandi (mis moodustab 50 % kõigist ELi immateriaalsest varast) kaitse. **Komisjon jälgib käimasolevat debatti intellektuaalomandiõiguste kasutamise ja rolli üle standardite kehtestamisel ning hindab, kas ta peab selle küsimusega spetsiaalselt tegelema.**

2.3. ELi ärikeskkond, õigusraamistik ja avalik haldus

ELi konkurentsivõime on põhinenud alati kindlal ja prognoositaval institutsioonilisel keskkonnal, kvaliteetsel taristul, tugeval tehnoloogiaalaste teadmiste baasil ning tervel ja haritud tööjõul. Euroopa on olnud alati hinnatud koht äriks ja tööstuslikuks tootmiseks, kuid on praegu kaotamas konkurentsivõimet võrreldes muude maailma piirkondadega¹⁶.

Asjaolu, et siseturg (eriti teenuste oma) ei ole täielikult integreeritud, on oluline tegur, mis hoiab tagasi tootlikkuse kasvu. Euroopa tervikuna ei ole olnud piisavalt võimeline olukorraga kohanema. Halduskoormust ja regulatiivsüsteemi keerukust vähendatakse liiga aeglaselt ja ebaühtlaselt ning mõned tööjõuturud ei ole piisavalt paindlikud. Finantskriisi järel mõjutab finantsvõimenduse vähendamine jätkuvalt ärikliimat ja hoiab tagasi investeerimist ja uute laenude andmist ettevõtjatele, mis takistab ELi tööstuse ajakohastamist.

Komisjon seirab pidevalt ELi konkurentsivõimet ja ärikeskkonda, eelkõige Euroopa poolaasta protsessi ja ELi toimimise lepingu artikli 173 alusel koostatava liikmesriikide konkurentsivõime aruande kaudu. Hiljutised aruanded näitavad paranemise märke sedamööda, kuidas hakkavad tulemusi andma struktuurireformid, kuid edusammud on liikmesriigiti ikka veel ebaühtlased.

2014. aastal tõhustatakse **ELi toimimise lepingu artikli 173 alusel koostatavat liikmesriikide konkurentsivõime ja -poliitika aruannet**, et hinnata ärikeskkonna paranemise mõju ja siduda see edusammudega liikmesriikide tegelikus konkurentsivõimes. Aastaruannete ulatust laiendatakse, et hinnata riikide jõupingutusi konkurentsivõimega seotud aspektide kaasamiseks muudesse poliitikavaldkondadesse¹⁷.

ELi tasandil jätkab komisjon õigusaktide kvaliteedi ja regulatiivkeskkonna parandamist, et muuta regulatiivkeskkond kindlamaks, stabiilsemaks ja prognoositavamaks. **Õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi** rakendamine ja 10 kõige koormavama õigusakti (nagu neid tajuvad äriorganisatsioonid ja sidusrühmad) arvessevõtmine lihtsustavad ELi õigust ja leevendavad ettevõtjate regulatiivset koormust. **Konkurentsivõime kindlustamine** on täielikult integreeritud komisjoni kõigi selliste peamiste ettepanekute mõjuhinnangutesse, millel on märgatav mõju konkurentsivõimele. Mitmes sektoris (terase-, alumiiniumitööstus)

¹⁶ 2008. aastal oli Maailmapanga ettevõtlusaruandes kaheksa liikmesriiki esimese 20 hulgas, neist kolm esimese 10 hulgas. 2013. aastal oli esimese 20 hulgas vaid kuus liikmesriiki ja esimese 10 hulgas kaks.

¹⁷ Vt konkurentsivõime nõukogu 2.–3. detsembri 2013. aasta järeldused.

on läbi viidud **kumulatiivsete kulude hindamise** uuringud ja need on kavandatud läbi viia ka muudes sektorites (nt keemia- ja metsatööstus), et hinnata tagantjärele tööstusharusid reguleerivate riiklike ja ELi määruste eri osade ühiseid kulusid. Naftatöötlemistööstuse sektori õigusaktide **toimivuskontroll** viiakse lõpule 2014. aastal. Tulevikus hakkab komisjon tegema konkurentsivõime ja õigusraamistike ulatuslikke läbivaatusi igas olulisemas tööstuslikus väärtusahelas, kasutades toimivuskontrolle ja kumulatiivsete kulude hindamisi¹⁸.

Komisjon kutsub liikmesriike üles võtma riiklikul tasandil võrreldavaid meetmeid aitamaks tagada, et poliitilised jõupingutused suurendaks konkurentsivõimet kogu ELis. Komisjon seirab edusamme selles valdkonnas.

28 liikmesriigi avaliku halduse lähenemisviisid erasektorile erinevad oluliselt. Et võimaldada liikmesriikidel kasutada üksteise kogemusi, esitleb komisjon **majanduskasvu soodustava avaliku halduse** algatust, andes igakülgse ülevaate ELi parimatest avaliku halduse tavadest, eriti e-valitsuse vahendite ja riigihangete valdkonnas.

3. TÖÖSTUSE MODERNISEERIMINE: INVESTEERIMINE INNOVATSIOONI, UUTESSE TEHNOLOOGIATESSE, TOOTMISSISENDITESSE JA OSKUSTESSE

ELi ettevõtjad oma nappide looduslike ja energiaressursside ning ambitsioonikate sotsiaalsete ja keskkonnanalaste eesmärkidega ei suuda konkureerida madala hinna ja viletsa kvaliteediga toodetega. Konkureerimiseks maailmaturul peavad nad püüdlema innovatsiooni, tootlikkuse, ressursitõhususe ja kõrge lisaväärtuse poole. Euroopa suhteline eelis maailmamajanduses on jätkuvalt kõrge lisaväärtusega toodetes ja teenustes, väärtusahelate tulemuslikus juhtimises ja juurdepääsus kogu maailma turgudele. Nii jäävad innovatsioon ja tehnoloogia edusammud ELi tööstuse konkurentsivõime peamiseks allikaks. Seepärast on vaja täiendavaid jõupingutusi, et saavutada strateegia „Euroopa 2020” eesmärk kulutada 3 % SKPst teadusuuringutele ja arendustegevusele.

Euroopa tööstuse tootlikkuse kasvu keskmes on eelkõige digitaaltehnoloogiad. Nende ümberkujundav võime ja kasvav mõju kõigis sektorites loob uue arusaamise traditsioonilistest äri- ja tootmismudelitest ning selle tulemuseks on rida võimalikke uusi toodete ja eelkõige teenustega seotud uuendusi tööstuses (tööstuse teenusekomponendi suurendamine). Toimub ülemaailmne majandus- ja tööstuspoliitika vajaduste ümberkujundamine, et kaasata uusi tehnoloogilisi võimalusi, nagu pilvandmetöötlus, suurte

¹⁸ Peale selle tehakse muid algatusi, et hõlbustada õigusaktide rakendamist konkreetsetes valdkondades. Näiteks on läbivaatamisel ELi jäätmekäitlust reguleerivad õigusaktid, et muuta need selgemaks ja kergesti jõustatavaks ning lihtsustada teisese toorme ringlussevõttu.

andme- ja andmeväärtusahelate väljatöötamine, interneti uued tööstusrakendused, nutikad tehased, robotika, 3D printimine ja disain.

3.1. Innovatsiooni ja uutesse tehnoloogiatesse investeerimise stimuleerimine

Alates majanduskriisi algusest on Euroopa tööstuse tuleviku probleemiks järsult langenud innovatsiooni investeerimise tase.

Komisjon on andnud üha suurema osa oma poliitilistest, regulatiivsetest ja finantshoobadest liikmesriikide, piirkondade ja tööstuse käsutusse, et edendada investeerimist innovatsiooni. **Programm Horisont 2020** annab, eelkõige oma eesmärgi „Juhtpositsioon tööstuses” kaudu, teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks peaaegu 80 miljardit eurot. See hõlmab peamiste progressi võimaldavate tehnoloogiate toetamist, mis kujundavad ümber ülemaailmsed väärtusahelad, tõhustavad ja muudavad rahvusvahelist tööjaotust. Uurimistulemuste kommersialiseerimise hõlbustamiseks hakatakse programmiga Horisont 2020 rahastama senisest turulähedasemaid prototüüpe ja demonstratsiooniprojekte. Uue raamprogrammi põhielement on jõudude ühendamine erasektoriga era- ja avaliku sektori partnerluste kaudu olulistest tööstusharudes, et võimendada veelgi erainvesteeringute mõju.

Peale selle tehakse uue mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 vastuvõtmisega kooskõlas tööstuspoliitika prioriteetidega liikmesriikidele kättesaadavaks vähemalt 100 miljardi euro ulatuses Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendeid innovatsiooni investeerimise rahastamiseks. 2014.–2020. aastal juhinduvad **Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide investeeringud innovatsiooni aruka spetsialiseerumise** kontseptsioonist, et võimaldada liikmesriikidel ja piirkondadel keskendada investeeringud oma suhtelistele eelistele ja stimuleerida üleeuroopaliste väärtusahelate loomist. Paljud aruka spetsialiseerumise strateegiate raames liikmesriikide ja piirkondade väljapakutud teemad on seotud tööstuspoliitika raames kindlaksmääratud kuue strateegilise valdkonnaga, andes tervikliku rahastamispaketi piirkondade käsutusse.

Samal ajal kui liikmesriigid püüavad üha enam stimuleerida investeerimist strateegilistesse tööstusvaldkondadesse, **ajakohastab komisjon teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni valdkonnas kehtivat riigiabi raamistikku ning reformib riigihangete eeskirju**, et luua nõudluspoolel kriitiline mass ja tõhustada ressursside eraldamist täies kooskõlas konkurents- ja siseturu eeskirjadega.

Vajadus kiirendada investeerimist läbimurdetehnoloogiatesse kiiresti kasvavates valdkondades oli peamine põhjus, miks komisjon otsustas nimetada 2012. aasta tööstuspoliitika teatises kuus valdkonda, kus tuleks investeeringuid stimuleerida.

Need olulised strateegilised valdkonnad on: arukas tootmine, peamised progressi võimaldavad tehnoloogiad, keskkonnahoidlikud sõidukid ja transport, mahetooted, ehitus ja toorained ning arukad võrgud. Aasta tagasi moodustatud kuue töörühma töö on võimaldanud komisjonil välja selgitada nii innovatsiooni võimalused kui ka seda takistavad asjaolud, mis

nõuavad täiendavaid poliitilisi meetmeid. Nimetatud tööle toetudes **püüdleb komisjon järgmiste prioriteetide saavutamise poole:**

- **Arenenud tootmistehnoloogia:** teadmis- ja innovaatikakogukonna rakendamine kõrge lisaväärtusega tootmisharudes ning avaliku ja erasektori partnerluse loomine jätkusuutlikus töötlevas tööstuses ressursi- ja energiatõhususe, tulevikutehaste, fotoonika ja robotika, Euroopa tööstussektori innovatsioonivõime ja konkurentsivõime suurendamise abil. Võttes arvesse tööstusliku interneti kasvavat tähtsust, on digitaaltehnoloogiate integreerimine tootmisprotsessi edaspidise tegevuse seisukohast prioriteetne. Suurte andmehulkade kasutamine integreeritakse üha enam tootmisprotsessi¹⁹.
- **Peamised progressi võimaldavad tehnoloogiad:** see töörühm tegeleb asjaomaste Euroopa tasandil huvi pakkuvate projektide kindlaksmääramisega erinevates valdkondades, nagu akud, arukad materjalid, kõrgefektiivne tootmine ja tööstuslikud bioprotsessid; juurdepääsu hõlbustamine tehnoloogilisele taristule kogu Euroopa VKEde jaoks; ning Euroopa Investeeringuspangaga alla kirjutatud vastastikuse mõistmise memorandumiga täiendavate võimaluste ärakasutamine.
- **Bioressursipõhised tooted:** jätkusuutliku juurdepääsu tagamine toorainetele maailmaturu hindadega mahetoodete tootmiseks. See nõuab kaskaadipõhimõtte kohaldamist biomassi kasutuses ning kõigi võimalike moonutuste kõrvaldamist biomassi eraldamises alternatiivseteks kasutusteks, mis võivad tuleneda abist ja muudest mehhanismidest, mis soosivad biomassi kasutamist muudeks otstarveteks (nt energia tootmiseks)²⁰.
- **Keskkonnahoidlikud sõidukid ja laevad:** komisjoni alternatiivkütuste infrastruktuuri ettepaneku täielik rakendamine, keskkonnahoidlike autode algatuse ja muude Horisont 2020 algatuste rakendamine, mis edendavad keskkonnahoidlikku ja energiatõhusat transporti, ülemaailmsete elektriautode standardite ja tegevuskava CARS 2020 raames kindlaksmääratud prioriteetide poole püüdlemist.
- **Jätkusuutlik ehitus ja toorained:** 25 miljardi euro suuruse EIP laenurahastu loomine elamute energiatõhususe suurendamiseks ning ringlussevõtu ja ehituses jätkusuutliku jäätmekäitluse parandamiseks.
- **Arukad võrgud ja digitaaltaristud:** edasiste sihtide seadmine arukate võrkude komponentide arendamiseks, standardimisvõimetuste läbivaatamine ja laiendamine ning tulemuslikkuse näitajate väljatöötamine ja nende alane nõustamine²¹. Tööstusliku interneti taristu ja ühendustarkvara oma üha kasvava tähtsusega on prioriteetne valdkond ning peaks aitama integreerida suure tootlikkusega protsesse, sh pilvandmetöötlust.

¹⁹ Vt kavandatud talituste töödokument „Tootmise edendamine on Euroopa edendamine”.

²⁰ Vt kaskaadipõhimõtte kirjeldus ja tõlgendus

http://ec.europa.eu/research/bioeconomy/pdf/201202_commission_staff_working.pdf – komisjoni talituste töödokument, mis on lisatud komisjoni biomajanduse strateegia teatisele – lk 25-26, punkti 1.3.3.1. teine lõik ja <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A7-2013-0201+0+DOC+PDF+V0//ET> – Euroopa Parlamendi seisukoht komisjoni biomajanduse strateegia teatise suhtes – vt punkt 28 lk 6-7.

²¹ Komisjon valis hiljuti välja kaks üleeuroopalisele energiataristule ühist huvi pakkuvat arukate võrkude projekti.

Tuginedes tööühmade tööle, teeb komisjon liikmesriikidele ettepaneku ühendada piirkondlikud ja tööstuslikud poliitikavahendid, loomaks aruka spetsialiseerumise platvormi, et aidata piirkondadel võtta kasutusele aruka spetsialiseerumise programmid, lihtsustades kontakte äriühingute ja klastrite vahel ning pakkudes juurdepääsu uuenduslikele tehnoloogiatele ja turuvõimalusi.

Tuginedes Euroopa tööstuse tugevate külgede ja peamiste trumpide analüüsile, uurib komisjon tööstustegevuse neid valdkondi, kus Euroopa võib tulevikus suhtelise eelise saavutada. Peale selle mängib Euroopa poolaasta raames läbiviidavas hindamises üha tähtsamat rolli investeerimistrendide seire.

3.2. Tootlikkuse ja ressursitõhususe suurendamine ning soodsate tootmissisendite kättesaadavuse lihtsustamine

ELi ettevõtjatel on vaja püsivat ja parimate tingimustega juurdepääsu olulistele sisenditele, kuid kapitali-, energia- ja tooraineturgudel on ikka veel märkimisväärsed probleemid.

a) Juurdepääs rahastamisele

Tänu regulatiivsetele reformidele finantsturgudel, kaalutletud rahanduspoliitikale ja pangaliidu pakutavale uuele järelevalvestruktuurile on õnnestunud finantsstabiilsus taastada. Kuid pankade finantsvõimenduse vähendamine raskendab pangalaenude kättesaadavust ettevõtjaile, eriti nende liikmesriikide VKEdele, kellele kriisil oli eriti tugev mõju.

Poliitilised meetmed aitavad leevendada konkreetseteks eesmärkideks nõutava kapitali vajadust. Aastatel 2014–2020 pakub ühtekuuluvuspoliitika ettevõtjatele jätkuvalt rahastamist rahastamisvahendite kaudu. Uuel kavandamisperioodil nähakse lisaks riiklikul/piirkondlikul või rahvusvahelisel või piiriüleasel tasandil loodud traditsioonilistele rahastamisvahenditele ette võimalus eraldada vahendeid liidu tasandil loodud rahastamisvahenditele. Vastavalt Euroopa Ülemkogu 2013. aasta oktoobri taotlusele hõlmab see VKE algatust, mis on ELi garantiidega riskijagamise vahend. See on **komisjoni ja EIP ettepaneku kohase algatuse** tulemus, mis võimaldab liikmesriikidel kasutada vabatahtlikkuse alusel Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide nende rahastamisvahendite toetamiseks, mis pakuvad laenusid VKEdele. **Liikmesriike kutsutakse üles toetama kõnealust algatust Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide riiklikest eraldistest, nii et rahastamisvahend saaks saavutada kriitilise massi ja aitaks oluliselt suurendada laenamist VKEdele.**

Programmide COSME ja Horisont 2020 vastuvõtmine suurendab samuti avaliku sektori fondide rahastamisvõimet tänu kapitaliinvesteeringutele selliste finantsvahendajate kaudu nagu riskikapitalifondid ja hästitoimiv üleeuroopaline riskikapitaliturg. Hilinenud maksete

direktiivi²² täielik rakendamine parandab samuti ettevõtjate rahastamist. Hiljutised õiguslikud muudatused hõlbustavad rahastuse kättesaadavust VKEdele. Näiteks sisaldab **kapitalinõuete määrus** korrektsioonitegurit, mis alandab väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate vastu olevatest nõuetest tuleneva krediidiriski kapitalinõudeid; läbivaadatud direktiiviga finantsinstrumentide turgude kohta luuakse „VKEde kasvuturgude” nime all spetsiaalsed kauplemisplatvormid; läbivaadatud läbipaistvusdirektiiviga tühistatakse nõue avaldada kvartalipõhiselt finantsteavet; ning Euroopa riskikapitalifondide ja Euroopa sotsiaalse ettevõtluse fondide uute eeskirjadega luuakse uutesse VKEdesse ja sotsiaallettevõtetesse investeerivatele fondihalduritele spetsiaalne ELi pass.

Hoolimata nimetatud meetmetest prognoositakse, et rahastuse kättesaadavus jääb probleemseks. Ehkki suured korporatsioonid otsivad rahastust üha enam võlakirjaturgudelt, sõltuvad Euroopa VKEd ikka suuresti pankadest kui peamisest rahastusallikast ja seda palju rohkem kui mujal maailmas. Kriis on killustanud ELi pangalaenu siseturgu ja laenuintressid on mõnes riigis proportsioonitult kasvanud. **Kapitali siseturg, kus VKEdel oleks piiriülene juurdepääs rahastamisele, jääb ikka veel saavutamist vajavaks eesmärgiks.**

Sel taustal jätkuvad jõupingutused laenu edastamiskanalite parandamiseks ja ettevõtjate rahastamise allikate mitmekesistamiseks. Edu on saavutatud mitme tööstuspoliitika 2012. aasta ajakohastuses sisaldunud algatusega. **Rohelisele raamatule pikaajalise rahastamise kohta** antud vastuste analüüs võimaldab teha ettepanekuid meetmete kohta VKEde rahastamise allikate mitmekesistamiseks ja pikaajaliste investeeringute lihtsustamiseks.

Täiendavaid meetmeid on vaja ka vähendamaks rahastuse nappuse mõju mõnede ettevõtjatele ning komisjon teeb koostööd EIP grupiga ja toetab nende probleemide lahendamise tegelevate liikmesriikide kahepoolseid algatusi.

b) Energia

Hoolimata tõhususe kasvust ja energiaturgude üha suuremast konkurentsile avanemisest, mis on vähendanud elektri ja gaasi hulgihindu, on nende oluliste tööstuse energiasisendite jaehinnad tõusnud. ELi tööstuse jaoks tõusid elektri jaehinnad 2008. aastast 2012. aastani aastas keskmiselt 3,5 % ja gaasi hinnad 1 %. Selle tulemusena on elektri hinnad tööstuse jaoks Rahvusvahelise Energiaagentuuri andmetel ELis hinnanguliselt kaks korda suuremad kui Ameerika Ühendriikides ja Venemaal ning 20 % kõrgemad kui Hiinas²³. Gaasi puhul on hinnavahe veel suurem: gaas on EL tööstusele neli korda kallim kui konkurentidele Ameerika Ühendriikides, Venemaal ja Indias, 12 % kallim kui Hiina konkurentidele, kuid odavam kui Jaapanis. Sellegipoolest võivad tööstustarbijate makstavad hinnad liikmesriigiti erineda.

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/7/EL, 16. veebruar 2011, hilinenud maksimisega võitlemise kohta äritehingute puhul – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:048:0001:0010:et:PDF>

²³ Neid hindu ei ole korrigeeritud kvaliteedierinevuste alusel, arvestades, et ELi elektrivarustus on oma vähemate katkestustega usaldusväärsem kui nimetatud kolmandates riikides.

Energiahinna teatises ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumendis on esitatud tõendatud andmed energiahindade tõusu ja nende kolme komponendi (energia, võrgukulud ning maksud ja lõivud, k.a toetus taastuvatele energiaallikatele) kohta. Energia hind on jäävalt suurim kulukomponent, ehkki selle osatähtsus väheneb ja liikmesriikide vahel on suured erinevused. Võrgukulud ning maksud ja lõivud on peamiseks põhjuseks, miks energiahinna tõus moodustab suurema osa lõplikust jaehinnast.²⁴

Energiakulude areng on mureküsimum energiamahukate tööstusharude jaoks. Energiakulud moodustavad olulise osa paberi ja trükitoodete, keemiakaupade, klaasi ja keraamika, raua, terase ja värviliste metallide kõigist tootmiskuludest, ehkki on erinevusi tehaste, tehnoloogiate ja riikide vahel.

Nagu tunnistatakse strateegias „Euroopa 2020”, on tööstuse konkurentsivõime ja energiatõhusus püsivalt üks liidu peamisi eesmärke. ELi eri poliitikavaldkonnad püüavad saavutada meie eesmärke võimalikult kulutõhusalt.

- Pakkumise poolel pakub programm Horisont 2020 otserahastust energia ja kliimaga seotud teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks, seda peamiselt ühiskonnaprobleemi „Turvaline, puhas ja tõhus energia” ja tööstuse juhtimise algatuste raames, näiteks SPIRE (jätkusuutlik töötlev tööstus ressursi- ja energiatõhususe abil), SET (strateegilise energiatehnoloogia) kava ja SILC II (vähe süsihappegaasi heiteid tekitava jätkusuutliku tööstuse kava), mille eesmärk on arendada kliima- ja energiaeesmärkide saavutamiseks vajalikke läbimurdetehnoloogiaid ja edendada nende kasutuselevõttu.
- Täielikult integreeritud energia siseturu väljakujundamine ja kasvav konkurents energiaturgudel lubab tööstus- ja kodukasutajatele madalamaid elektri hulgihindu.
- Tõhusa üleeuroopalise gaasi ja elektri ning esmatahtsate toorainete, nagu etüleen ja propüleen, transportimise jaoks vajaliku taristu arendamine aitab vähendada energiatõhusate sektorite transpordikuluseid ja riske. Olemasolevad torujuhtmed tuleks ühendada eelkõige Lõuna- ja Ida-Euroopaga, et parandada eri liikmesriikide tööstuste vastasmõju ja saavutada kogu Euroopas suurem energiatõhusus.
- Oluline on vältida energiahindade proportsioonitut tõusu maksude, lõivude ja muude vahendite tõttu, mida liikmesriigid kasutavad eri poliitikate rakendamiseks. See on oluline, et tagada kulutõhusus ja aidata parandada ELi konkurentsivõimet.

Paralleelselt kõnealuse teatisega võttis komisjon vastu kliima- ja energiapaketi, milles on kindlaks määratud tema seisukoht aastani 2030²⁵. Kui üks erand välja arvata, on see mitteseadusandlike ettepanekute pakett, mis võimaldab aruteludel Euroopa Ülemkodus ja

²⁴ COM (2014) 21 final, 22.1.2014, „Energiahinnad ja kulud Euroopas”. Selles teatises on esitatud üksikasjalikud andmed energiakulude ja -hindade arengu kohta.

²⁵ COM(2014) 15 final „Kliima- ja energiapoliitika raamistik ajavahemikuks 2020–2030”, COM(2014) 20 final „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus liidu kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemi turustabiilsuse reservi loomise ja tegevuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2003/87/EÜ”, COM(2014) 23 final, „süsiainesinike (näiteks kildagaas) uurimise ja tootmise kohta suuremahulise hüdrofrakkimise teel” ja C(2014) 267 final „Komisjoni soovitus, milles esitatakse miinimumpõhimõtted süsiainesinike (näiteks kildagaas) uurimiseks ja tootmiseks suuremahulise hüdrofrakkimise teel”, kõik 22.1.2014.

Euroopa Parlamendis kujundada Euroopa Liidu seisukohta kliimamuutusega võitlemise suhtes ning selle seoste suhtes energiapoliitika ja ELi majanduse konkurentsivõimega.

c) Toorained ja ressursitõhusus

ELi tööstus sõltub peamiselt rahvusvahelistelt turgudelt pärinevate toorainete,²⁶ eriti töötlemata mineraalide ja metallide tarnetest. Tööstusel on rida probleeme esmaste ja teiseste toorainete kättesaadavusega kogu väärtusahela (uurimine, kaevandamine, töötlemine/rikastamine, ringlussevõtt ja asendamine) vältel. Komisjon on tegelenud toorainestrateegiaga alates 2008. aastast (tooraineid käsitlev algatus). Samuti edendab komisjon ressursside tõhusat kasutust ning tsirkulaarsete äri- ja tootmismudelite väljatöötamist.

Komisjoni toorainealgatusel on tugev välismõõde, et tagada õiglane ja usaldusväärne juurdepääs toorainetele kogu maailmas ning võrdsed võimalused kõigile toorainekaubanduses osalejatele. EL on pidanud edukaid läbirääkimisi toorainete ekspordi eeskirjade üle kahe- ja mitmepoolsete kaubanduslepingute raames ning kehtestanud tooraineid mõjutavaid kaubandustõkkeid reguleerivaid eeskirju.

Komisjon kasutab edaspidigi kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, k.a toorainediplomaatia käimasolev kaardistamine, et tagada toorainete pidev kättesaadavus. Erilist tähelepanu pööratakse sellele peatükile käimasolevatel ja tulevastel kaubandusläbirääkimistel.

Komisjon **kaalub Euroopa toorainetealast innovatsioonipartnerlust käsitleva teatise koostamist**, selgitamaks, kuidas Euroopa Komisjon, liikmesriigid, tööstus ja akadeemilised ringkonnad kavatsesid teha koostööd, et edendada partnerluse 2013. aasta strateegilist rakenduskava teadustegevuse ja innovatsiooni ning õiguskeskkonna ja standardimise arendamiseks.

Konkreetsete eesmärkide hulka kuulub kuni 10 katseprojekti käivitamine esmaste ja teiseste toorainete tootmise ja töötlemise tehnoloogiate edendamiseks, alternatiivide leidmiseks vähemalt kolme kriitilise tähtsuse ja haruldaste toorainete kasutusala jaoks ning toorainete paremate raamtingimuste loomiseks Euroopas²⁷.

²⁶ VDI (Saksamaa Inseneride Liit) trükise „Tootmissektori kulustruktuur” kohaselt moodustavad materjalikulud keskmiselt 40 % tootmiskuludest. Ressursitõhususe paranemine võiks vähendada sisendite vajadust aastaks 2030 hinnanguliselt 17–24 %. Vt komisjoni tellitud uuring säästva arengu makromajandusliku modelleerimise ning majanduse ja keskkonna vaheliste seoste kohta (2011), GWS ja teised – http://ec.europa.eu/environment/enveco/studies_modelling/pdf/report_macroeconomic.pdf

²⁷ Komisjon avaldab 2014. aastal toorainealgatuse teise samba raames liikmesriikide maavarade poliitika näitajate aruande, milles käsitleb liikmesriikide tegevust lubade väljastamisel, maakasutuse planeerimisel ning avalike arutelude algatamisel, et uurida koos kõigi sidusrühmadega poliitilisi võimalusi lubade väljastamise ja maakasutuse planeerimise võimalikuks ühtlustamiseks.

Et hõlbustada tööstusel seda nihet läbi viia, esitleb komisjon 2014. aastal seadusandliku algatuse ressursitõhususe ja jäätmete kohta. Algatus toetub ressursitõhusa Euroopa tegevuskava rakendamisel tehtud edusammudele ja selles on esitatud peamised meetmed, mida on vaja, et vallandada ELi majanduse potentsiaal muutuda tootlikumaks ja samas ka ressursitõhusamaks ning liikuda ringmajanduse poole. Algatus hõlmab sobivate näitajate ja eesmärkide väljatöötamisel tehtud järeldusi ning jäätmeid käsitlevate ELi õigusaktide põhieesmärkide läbivaatamist (kooskõlas jäätmete raamdirektiivi, prügiladirektiivi ja pakendidirektiivi läbivaatamissätetega). Selle raames viiakse läbi jäätmevoo direktiivide järeelhindamine, k.a nende järjepidevuse suurendamise võimaluste hindamine.

Peale selle teeb komisjon vajaduse korral esialgsete hinnangute alusel ettepaneku võtta meetmeid hinnamoonutuste kõrvaldamiseks, mis takistavad **peamiste sisendite kättesaadavust ELi ettevõtjatele rahvusvaheliste turuhindadega**. Komisjon kindlustab poliitilise neutraalsuse biomassi eri otstarveteks kättesaadavuse tagamisel, et võimaldada kaskaadipõhimõtte tõhusat kohaldamist biomassi kasutuses ning tagada loodusvarade tõhus ja jätkusuutlik kasutus. Komisjon kaalub vajaduse korral ka meetmeid, võimaldamaks tööstusele selliste peamiste sisendite kättesaadavust maailmaturu hindadega, nagu bioetanool või tärklis biotoorainel põhineva tööstuse jaoks traditsioonilistes sektorites, nagu keemia-, paberi- ja muud metsapõhised tööstusharud²⁸.

3.3. Oskuste ajakohastamine ja tööstuse muudatuste hõlbustamine

Oskused on strateegia „Euroopa 2020” oluline poliitiline element. Komisjon on võtnud kasutusele üldstrateegia haridus- ja väljaõppesüsteemide täiustamiseks prognoosimise ja ELi rahastamisvahendite toel inimkapitali investeerimise kaudu, oskuste ja väljaõppe vajaduste ning arengusuundade seire vahendid ning erialgatused, et tuua kokku need, kes tegelevad kutseväljaõppega, eriti oluliste info- ja kommunikatsioonitehnoloogia alaste oskuste andmisega, sh sotsiaalpartnerid.

Oskuste nõudlusele mittevastavus ja väljaõppe probleemid jäävad lähiaastatel tõenäoliselt ELi tööstuse põhiprobleemiks, eelkõige seetõttu, et tootmistehnoloogiate areng suurendab nõudlust konkreetsete oskuste ja väljaõppe järele. Liikmesriigiti valitsevad märkimisväärsed oskuste omandamise ja kutseõppesüsteemide tulemuslikkuse erinevused. Need ja kõrged töötusemäärad kriisist kurnatud liikmesriikides nõuavad koheseid meetmeid haridusse ja väljaõppesse tehtavate investeeringute suurendamiseks. See nõuab ka piiriülese liikuvuse parandamist. Selleks võttis komisjon vastu EURESi ulatusliku reformikava, mis tagab ELi ja EMÜ Euroopa riiklike tööturuasutuste tihedama koostöö, et hõlbustada rea uute teenuste ja toodete kaudu liikuvust ja oskuste nõudlusele vastavust.

Õpipoisiõppe panus tööstuse konkurentsivõime toetamisse leiab laia tunnustust. Oskuste omandamise ja **kutseõppe** süsteemide tulemuslikkuse suured erinevused liikmesriikide vahel on seotud kõrge töötusemääraga kriisist kurnatud liikmesriikides. Selliste algatuste nagu

²⁸ Vt keemia- ja metsapõhiste tööstusharude kohta lisatud talituste töödokument.

Euroopa Õpipoisiõppe Liidu abil jätkatakse kvaliteetse ja tulemusliku kutseõppe arendamist, mille aluseks on tööandjate ja haridussüsteemi tugev partnerlus kogu ELis.

Peale selle arendab komisjon programmi „Erasmus noortele ettevõtjatele” uut põlvkonda ning muid vahendeid **praktikakohtade piiriüleselt kättesaadavaks tegemiseks äriühingutes**²⁹ tööstuse ja VKEdes aktiivsel kaasabil. Hariduse ümbermõtestamist käsitlevas teatises³⁰ kutsutakse üles keskenduma oskuste pakkumise kohandamisele tööturu vajadustega üle Euroopa, mida praegu tugevdatakse ja toetatakse uue rahastamisprogrammi Erasmus+ raames. **Komisjon kutsub liikmesriike üles neid jõupingutusi toetama.**

Praegu liigub ELis kutsealastel eesmärkidel muusse liikmesriiki iga aasta üksnes 0,3 % elanikkonnast, võrreldes 2,4 %ga Ameerika Ühendriikides. ELil on unikaalne roll **õppeotstarbelise liikuvuse hõlbustamisel nii haridus- kui ka kutseõppeasutuste vahel programmi Erasmus+ kaudu kõigil tasanditel: õpipoisiõpe, praktika, üliõpilaste vahetus.** Stimuleeritakse tööstuse ja VKEdes osalemist sellistes algatustes. Arenevates sektorites ja majandustegevuse harudes aitavad **teadmis- ja innovaatikakogukonnad** teha kättesaadavaks nendel uutel turgudel vajalikke oskusi.

Kõigi tasandite sidusrühmad peaksid püüdma prognoosida ja hallata oskuste ja väljaõppe vajadusi. Tööstuspoliitika peab lihtsustama ka tööstuse muudatusi ja aitama ajakohastada tööstusstruktuure, et vältida järske ja kulukaid ümberkorraldusi.

Kuna ümberkorralduste mõju tuntakse kõige otsesemalt piirkondlikul tasandil, nõuab muutuste haldamine ja prognoosimine regioonide aktiivset kaasamist. Selle tasandi poliitilised algatused (taristu, väljaõppe, teaduse ja innovatsiooni valdkonnas) peaksid seepärast võtma edukate aruka spetsialiseerumise strateegiate kombel arvesse eelseisva ümberkorraldamise mõju.

Aitamaks piirkondadel ajakohastada tööstusbaasi ressursside tootlikumatesse sektoritesse suunamise kaudu ning toetamaks võimalike sotsiaalsete mõjude minimeerimist, **teeb komisjon ettepaneku tervikliku lähenemisviisi kohta tööstuse muudatuste prognoosimisele ja hõlbustamisele piirkondlikul tasandil.**

Peale selle esitleb komisjon 2014. aasta alguses teatist rohelises majanduses töökohtade loomise kohta, et keskenduda jõupingutused peamistele töökohtade loomise potentsiaaliga majandussektoritele ja asjaomaste uute oskuste arendamisele.³¹

4. VÄIKESED JA KESKMISE SUURUSEGA ETTEVÕTJAD JA ETTEVÕTLUS

²⁹ Vt ettepanek võtta vastu nõukogu soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta, 4. detsember 2013, COM(2013)857 final.

³⁰ COM(2012) 669 final, „Hariduse ümbermõtestamine: investeerimine oskustesse paremate sotsiaalmajanduslike tulemuste nimel”, 20.11.2012.

³¹ Muutuse ja ümberkorralduste prognoosimise tööhõive ja sotsiaalseid aspekte on käsitletud komisjoni 13. detsembri 2013. aasta teatises (COM(2013) 882 final).

ELi tööstuspoliitikas on traditsiooniliselt palju tähelepanu pööratud VKEdele, mis on muutunud meie poliitilise lähenemisviisi lahutamatuks osaks. 2013. aasta lõpuks oli konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi kaudu aidatud finantseerimisasutustel pakkuda rahastust rohkem kui 315 000 tuhandele VKE-le umbes 30 miljardi euro ulatuses ning säilitatud umbes 380 000 töökohta. Peale selle andsid struktuurifondid samal ajavahemikul umbes 70 miljardi euro ulatuses toetusi ettevõtjatele, peamiselt VKEdele. Rahastati peaaegu 200 000 projekti, millest igäühe raames toetati mitut VKEd, sh 78 000 idufirmat, ning vähemalt 268 000 püsitöökohta loomist (ja paljude muude säilitamist).

Regulatiivsed ja halduskulud võivad mõjutada VKEsid kuni kümme korda tugevamini kui suuri äriühinguid. Komisjon on süstemaatiliselt edendanud lihtsustamist VKEde huvides mikroettevõtjatele tehtavate erandite abil ja rakendades põhimõtet „kõigepealt mõtle väikestele”. VKEde raamtingimused on oluliselt paranenud pärast Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” vastuvõtmist viie aasta eest. Äriühingu loomiseks vajalik keskmine aeg ja kulud on vähenenud (üheksalt päevalt viiele ja 463 eurolt 372 eurole). Kuid kõigi äritegevuse alustamiseks vajalike lubade hankimiseks kulub mõnes liikmesriigis ikka väga palju aega ja raha.

2014.–2020. aasta finantsperspektiiv pakub uusi tõhusamaid ettevõtluse ja VKEde toetamise vahendeid. Esimest korda kuulub sinna spetsiaalselt VKEde jaoks mõeldud programm COSME. Selle eelarve on 2,3 miljardit eurot, mis lisandub muude ELi poliitikavaldkondade panusele. Uues ühtekuuluvuspoliitikas pööratakse erilist tähelepanu VKEde konkurentsivõimele. Programmi Horisont 2020 raames rahastatakse spetsiaalse rahastamisvahendi kaudu VKEde kõrge riskitasemega varase etapi teadus- ja uuendustegevust. Uus maaelu arendamise poliitika toetab omalt poolt idufirmasid ja VKEde konkurentsivõimet maapiirkondades³².

Peale selle finantstoetuse käsitletakse VKEde tegevuse rahastamisega seotud riskusi ka riskikapitali investeringuid käsitleva riigiabi suunistes.

Siiski peavad VKEd selleks, et kasutada kogu oma potentsiaali, **saama üle nende kasvu pärssivatest tõketest**. Keskmine VKE on Euroopas väiksem kui Ameerika Ühendriikides. Erinevad on VKEde suurused ka ELi sees: keskmises Saksamaa VKEs töötab 7,6 inimest, Hispaanias 3,6 inimest ja Itaalias 3,2 inimest. Sellel on märkimisväärsed tagajärjed: mida väiksem on äriühing, seda raskem on tal investeerida innovatsiooni, eksportida ja integreeruda ülemaailmsetesse väärtusahelatesse, mis vähendab ta konkurentsivõimet.

Paremini tuleb ära kasutada **klasterite** potentsiaali luua VKEde rühmade vajaduste vastastikuseks toetamiseks soodsaid innovatsiooni ökosüsteeme kui majanduskasvu edendamise vahendit. Komisjon hõlbustab sidemete loomist VKEde vahel, kes soovivad integreeruda tipptasemele püüdlevate maailmaklassi klasterite ja üleeuroopaliste

³² Vt „sinise kasvu” potentsiaali kohta COM(2012) 494 final, „Meremajanduse kasv: jätkusuutliku majanduskasvu võimalused mere- ja merendusvaldkonnas”, 13.9.2012.

väärtusahelatega. Tähelepanu ei keskendu üksnes tööstussektoritele, seda jätkub ka sektoritevahelise ja piiriülese koostöö ja innovatsiooni hõlbustamisele.

Paremini tuleb integreerida lisaväärtusahelaid toorainete tarnimisest äriteenuste ja turustamiseni, samuti seoseid teadus-, väljaõppe- ja hariduskeskustega. Horisont 2020 kaudu hakatakse rahastama klastripõhiseid näidisprojekte väärtusahelate uuendamiseks, et toetada arukate spetsialiseerumise strateegiate rakendamist. Peale selle tugedab komisjon ettevõtluse tegevuskava, et arendada ettevõtlusoskusi ja -hoiakuid ning hõlbustada kodanikel uute ideede ärilist arendamist.

Uuendatud Euroopa väikeettevõtlusalgatus „Small Business Act” võiks luua Euroopa poolaasta raames uut koostoimet reformiprotsessiga, aidates VKEdel kasvada ja luua töökohti. Komisjon kaalub meetmeid ja, kui see on asjakohane, teeb ettepanekuid uute seadusandlike meetmete võtmiseks, et tagada igas liikmesriigis äriühingu loomise võimalus mitte rohkem kui 100eurose kuluga kolme päeva jooksul. Kaalutakse ka võimalust kehtestada vajalike litsentside hankimise tähtajaks üks kuu. Lisaks uurib komisjon meetmeid, mis võimaldaksid lühendada ettevõtjate kohtuvaidlusi võlanõuete sissenõudmiseks, toibuda finantsraskustest ja vältida maksejõuetust tänu kulutõhusate võlgade ümberkorraldamise menetluste kättesaadavusele, anda ausatele ettevõtjatele teine võimalus ning lihtsustada ettevõtte üleandmist. Komisjon esitab liikmesriikidele tungiva palve võtta oma otsustusprotsessi osana kasutusele VKE-test või samaväärne süsteem ja vähendada halduskoormust³³.

Komisjon uurib täiendavaid võimalusi aidata VKEdel arendada piiriülest koostoimet, säilitades samal ajal paindliku ja kerge VKEde õigusraamistiku. Ärivõrgustikud pakuvad huvitavaid ärivõimalusi, eelkõige piiriülese koostöö tugevdamiseks. Laiendatud kogukonnasisese spetsialiseerumise kaudu võiksid ärivõrgustikud olla ka oluline innovatsioonitegur. Komisjon uurib, mil määral saaks, näiteks praktiliste suuniste abil, võtta sihtotstarbelisi meetmeid (näiteks standardite küsimustes, terminoloogia või märgistamise alal), mis edendaksid ärivõrgustike arendamist.

5. ELi ÄRIÜHINGUTE RAHVUSVAHELISEKS MUUTMINE

ELi eksport ja kaubanduse ülejääk on mänginud olulist rolli kriisi mõju leevendamisel. Arvestades, et 2015. aastaks tuleb hinnanguliselt 90 % kogu majanduskasvust välismaalt, jääb juurdepääs kolmandate riikide turgudele Euroopa konkurentsivõime alustalaks. ELi tööstus on jäänud rahvusvahelistel turgudel suurel määral konkurentsivõimeliseks, kuid tugeva ekspordi jätkumisele ei või kindel olla. Euroopa äriühingud peavad jääma

³³ Piiriülese võlgade sissenõudmise hõlbustamiseks kooskõlastatakse ja täiendatakse neid ettepanekuid muude ettevalmistatavate õigusvaldkonna meetmetega. Samas valdkonnas ja 2012. aasta teatise „Ettevõtte ebaõnnestumise ja maksejõuetuse juhtumite uus käsitusviis” järelmeetmena, võimaldavad miinimumnõuded rahalistes raskustes olevatel äriühingutel oma võlgu tõhusalt ümber korraldada ja vältida maksejõuetust.

innovaatiliseks ja integreeruma kasvava ülemaailmse väärtusahelate võrguga. Integreerumine maailmamajandusse peab käima käsikäes avatud ja õiglaste turgude edendamisega üle maailma.

ELi rahvusvahelistumise tegevuskava keskmes on kaubanduspoliitika, mille eesmärk ei ole üksnes turge avada, vaid ka kaitsta ELi huve ja edendada aktiivselt võrdseid võimalusi kolmandate riikide turgudel. Nagu näitab hiljuti vastu võetud kaubanduse hõlbustamise kokkulepe, on EL pühendunud vabakaubanduse jätkuval edendamisele WTO kaudu. Samal ajal järgib EL kahepoolset, vabakaubanduslepingutel põhinevat kaubandus- ja investeerimiskava, mis on praegu tähtsaim vahend turgudele juurdepääsu parandamiseks. Vabakaubanduslepingute üle käivate läbirääkimiste lõpuleviimine võiks suurendada ELi SKPd 2 % (250 miljardit eurot). Komisjon on teinud ka ettepaneku muuta kaubanduse kaitsemeetmeid ning kutsub nõukogu ja parlamenti üles jõudma kiiresti kokkuleppele kaubanduse kaitsemeetmete süsteemi tugevdamises ja kulude vähendamises, et muuta see tõhusamaks õiglase konkurentsi edendamisel.

5.1. Turulepääs

Pärast edusamme ühises välispoliitikas, majanduskasvu missioonide käivitumist ja turulepäässtrategie väljatöötamist peaks EL suurendama jõupingutusi majandusdiplomaatia valdkonnas, mis põhineb liikmesriikide solidaarsusel, ning tegema end paremini kuuldavaks majanduspartneritele, et kaitsta Euroopa investeringuid ja huve välismaal. Konkurentsitingimused on maailma turgudel erinevad ning olulistel uutel turgudel tegutsevatele Euroopa ettevõtjatele sunnitakse peale ebaõiglaseid tingimusi.

Euroopa riigihankesektor on maailma avatuim, kuid sellest hoolimata on ELi ettevõtjail raskusi pääsuga välismaistele riigihanketurgudele. Hiljutistes vabakaubanduslepingutes on EL saavutanud riigihanketurgudele juurdepääsu paranemist. Nii näiteks on kahepoolsed läbirääkimised Kanadaga toonud märgatavaid edusamme riigihanketurgude avamises föderaaltasandist madalametel tasanditel. Samalaadset edu püütakse saavutada muudel kahepoolsetel läbirääkimistel, eelkõige Ameerika Ühendriikide ja Jaapaniga.

Peale selle on komisjon teinud ettepaneku uue vahendi loomiseks, mis võimaldab, kui liikmesriigid ja Euroopa Parlament selle heaks kiidavad, ELil võidelda tasakaalustamatusega rahvusvahelistel riigihanketurgudel³⁴. Nimetatud menetluse kaudu saaksid liikmesriikide tellijad jätta kõrvale need suurte lepingute taotlejad, kes kasutavad sellisest kolmandast riigist pärinevaid kaupu ja teenuseid, kus riigihanketurud on tugevasti kaitstud. See on hea näide sellest, kuidas vastastikkus võib anda ELile häid tulemusi rahvusvahelises kontekstis.

Teenused moodustavad umbes 40 % Euroopa tootjate ekspordi lisaväärtusest. Umbes kolmandik selle ekspordi tulemusena loodud töökohtadest asuvad ettevõtetes, mis pakuvad

³⁴ COM(2012) 124 final, 21.3.2012. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus kolmandate riikide kaupade ja teenuste juurdepääsu kohta liidu riigihangete siseturule ning selliste menetluste kohta, millega toetatakse läbirääkimisi liidu kaupade ja teenuste juurdepääsu üle kolmandate riikide riigihanketurgudele

eksportijatele lisateenuseid. Seepärast on paremad ja odavamad teenused tööstuslase konkurentsivõime võrrandis tähtsaks muutujaks. ELi ettevõtjate ülemaailmsetesse väärtusahelatesse integreerumise parandamine hõlbustab juurdepääsu kvaliteetsetele teenustele ja suurendab ELi kaupade ja teenuste ekspordi konkurentsivõimet.

Jõupingutused VKEde rahvusvaheliseks muutmiseks on eriti prioriteetsed. ELis langeb 70–80 % ekspordimahust tüüpiliselt 10 %le suurimatest eksportivatest ettevõtjatest ning komisjon püüab ELi ettevõtjate ülemaailmsetesse väärtusahelatesse integreerimise hõlbustamiseks suurendada mitte üksnes ekspordi mahtu, vaid ka eksportivate ettevõtjate arvu.

Turulepääsu parandamine nõuab, et kombineeritaks kaubanduspoliitika eri vaheneid, millega lahendatakse konkreetseid probleeme, millega ettevõtjad kolmandatesse riikidesse eksportimisel või investeerimisel kokku puutuvad. Turulepäässtrateegia mängib olulist rolli nende probleemide lahendamisel komisjoni, liikmesriikide ja ettevõtjate ühiste jõududega. Koostöö tihendamine eri sidusrühmade vahel suurendab selliste tõketega võitlemise tulemuslikkust ja edukust.

Komisjon, edendamaks turulepääsu kogu maailmas:

- jätkab meie üldise, peamiste kahepoolsete partneritega (muu hulgas USA, Kanada, Jaapan ja India) kaubanduslepingute üle peetavate läbirääkimiste strateegia raames Euroopa tööstusele parema turulepääsu taotlemist ning jälgib olemasolevate vabakaubanduslepingute täitmist regulaarse seire, hindamise ja rakendamise kaudu;***
- jätkab põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sõlmimiseks peetavaid läbirääkimisi ning tööstustoodete akrediteerimise ja aktsepteerimise lepingute sõlmimist ELi ja Vahemere lõunapiirkonna ning idapartnerluse riikidega;***
- jätkab tööd WTO organites, et hoida ära tehniliste kaubandustõkete loomine kolmandate riikide poolt ja nende tõkete vastu võidelda, kasutades muu hulgas vajaduse korral vaidluste lahendamise mehhanismi;***
- tugevdab majanduskasvu missioone ja kasutab ära ettevõtlusvõrgustiku Enterprise Europe teenuseid, et edendada VKEde rahvusvaheliseks muutmist ja toetada majanduskasvu missioonide organiseerimist ja järelevalvet;***
- korraldab dialooge VKEdega ja edendab koostööd meie rahvusvaheliste partneritega — kahepoolset USA, Hiina, Venemaa ja Brasiiliaga ning mitmepoolset idapartnerluse riikide, ELi ja Vahemere piirkonna tööstuskoostöö, laienemise ning AKV riikide puhul;***
- rakendab jätkuvalt turulepäässtrateegiat kui vahendit Euroopa ettevõtjate konkreetsete probleemide lahendamiseks, pöörates erilist tähelepanu VKEdele, kellele kolmandate riikide kaubandustõkked põhjustavad sageli suurimaid probleeme.***

5.2. Standardimine, õiguslane koostöö ja intellektuaalomandiõigused

Komisjon edendab jätkuvalt **rahvusvahelisi standardeid ja õiguslast koostööd**, toetudes ELi rollile tegeliku standardite kehtestajana, ning mängib juhtrolli rahvusvahelise standardimise süsteemi tugevdamisel. Õiguslane koostöö kolmandate riikidega on jätkuvalt prioriteetne, eriti Ameerika Ühendriikide ja Jaapaniga peetavate kahepoolsete läbirääkimiste raames, kus põhitähelepanu on piiritagustel kaubandus- ja investeerimistõketel. Läbipaistvuse ja õigusnormide lähendamise taseme tõstmine laiendab märgatavalt ELi ettevõtjate võimalusi välismaal ja aitab vähendada turulepääsu kulusid.

Maailmas, kus konkurentsivõime tuleneb sageli esimese turuletuli eelisest ja kaubamärkidest, on üha olulisem, et ELi ettevõtjad säilitaksid oma asjaomased tööstusomandiõigused kõigil asjaomastel turgudel, eriti loovtööstustes, kus võltsimine on tõsine probleem. Selleks, et pakutav abi ulatuks ettevõtjateni, on komisjon juba laiendanud oma tööstusomandiõiguste alase kasutajatoe võrgustikku ASEANi ja MERCOSURI riikidesse, et pakkuda teenuseid laiemal geograafilisel alal, ning kaalub selliste tugiteenuste täiendavat geograafilist laiendamist.

6. KOKKUVÕTE

Euroopa peab kiires korras tugevdama **kriisijärgse jätkusuutliku majanduskasvu ja ajakohastamise** baasi. Selleks peab ta saatma selge signaali oma pühendumusest reindustrialiseerimisele, Euroopa tööstusbaasi ajakohastamisele ja ELi tööstuse konkurentsiraamistiku edendamisele.

Euroopat tulevikus ootavate probleemide suurus nõuab tähelepanu ja poliitilist suunamist kõrgeimal poliitilisel tasemel – Euroopa Ülemkogult. See on oluline, et tagada kõigi ELi käsutuses olevate vahendite sidusus ning prioriteetide kindlaksmääramine. Tööstusstrateegiat ei saa ellu rakendada eraldiseisva poliitikana, sest sel on mitmeid vastas- ja kattuvaid mõjusid muude poliitikavaldkondadega.

Seepärast kutsub komisjon liikmesriike üles tunnistama tööstuse keskset tähtsust Euroopa konkurentsivõime tugevdamise ja jätkusuutliku majanduskasvu jaoks ning käsitlema süsteemselt konkurentsiküsimusi kõigis poliitikavaldkondades.

Selleks tuleks komisjoni arvates järgida Euroopa tööstuse konkurentsivõime toetamise nimel järgmisi prioriteete:

- *Jätkata tööstuse konkurentsivõime toetamise süvendamist muudes poliitikavaldkondades, et säilitada ELi majanduse konkurentsivõime, võttes arvesse tööstuse konkurentsivõime olulisust ELi üldise konkurentsivõime jaoks. Näiteks tuleks*

pöörata erilist tähelepanu tootlikkuse suurendamisele äriteenuste valdkonnas, et suurendada tööstuse konkurentsivõimet ja ELi majanduse üldist konkurentsivõimet.

- Maksimeerida siseturu potentsiaali, arendades vajalikke taristuid, pakkudes stabiilset, lihtsustatud ja prognoositavat õigusraamistikku, mis soosib ettevõtlust ja innovatsiooni, integreerib kapitaliturge, parandab väljaõppevõimalusi ja kodanike liikuvust ning viib lõpule teenuste siseturu kui tööstuse konkurentsivõimet oluliselt soodustava teguri väljakujundamise.*
- Rakendada otsustavalt regionaalarengu vahendeid koos riiklike ja ELi tasandi rahastamisvahenditega, toetamaks innovatsiooni, oskusi ja ettevõtlust, et viia läbi tööstuse muudatused ja parandada ELi majanduse konkurentsivõimet.*
- Investeerimise stimuleerimiseks on ettevõtjail vaja pääseda kriitilise tähtsusega sisenditele, eelkõige energiale ja toorainetele, juurde mõistlike hindadega, mis peegeldavad rahvusvahelisi kulutingimusi. Poliitikavahendite kujundamine ja rakendamine erinevate eesmärkide saavutamiseks nii ELi kui ka riiklikul tasandil ei tohi põhjustada hinnamoonutusi, mis toovad kaasa nende sisendite ebaproportsionaalselt kõrgemad suhtelised hinnad. Meetmeid tuleks võtta ka siseturul ja rahvusvahelisel tasandil, et tagada nende sisendite piisav pakkumine, suurendada energia- ja ressursitõhusust ja vähendada jäätmete kogust.*
- Teha kõik võimalik, et hõlbustada ELi ettevõtjate integreerimist ülemaailmsetesse väärtusahelatesse, et parandada nende konkurentsivõimet ja tagada nende juurdepääs ülemaailmsetele turgudele soodsamatel konkurentsitingimustel.*
- ELi majanduse taaselavdamise eesmärk nõuab reindustrialiseerimispüüdluste heakskiitmist kooskõlas komisjoni sihiga tõsta tööstuse panus SKPsse 2020. aastaks 20 %le.*